

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELÉS

2019. január

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2019. január 21.

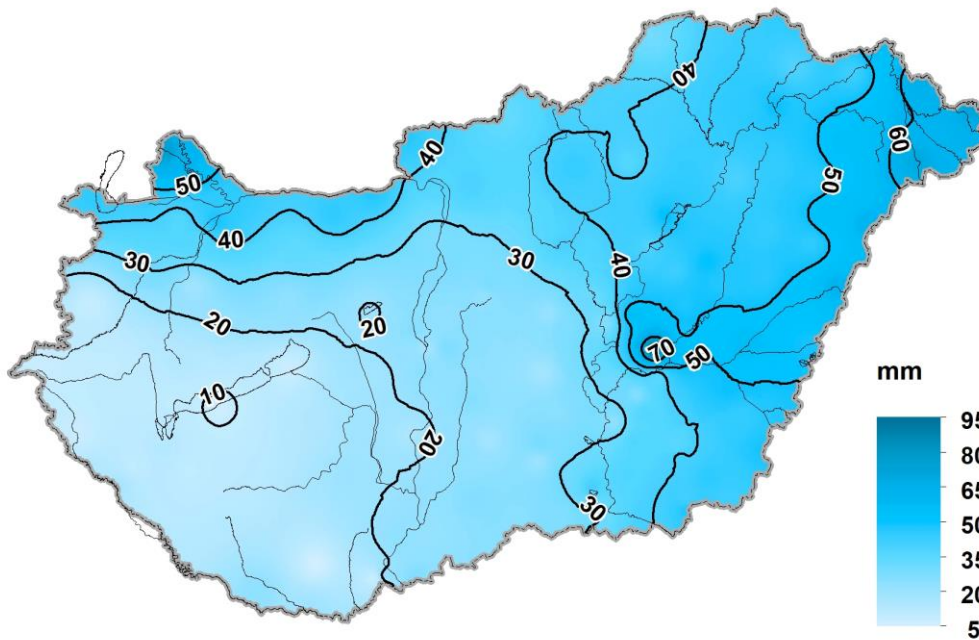
1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

2018 decemberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 7 mm (Pécs-Pogány) és 96 mm (Mezőtúr) között alakult. Az országos területi átlagérték 35 mm volt, ami 9 mm-rel (20%-kal) volt alacsonyabb a viszonyítási időszak (1971-2000) december havi átlagánál.

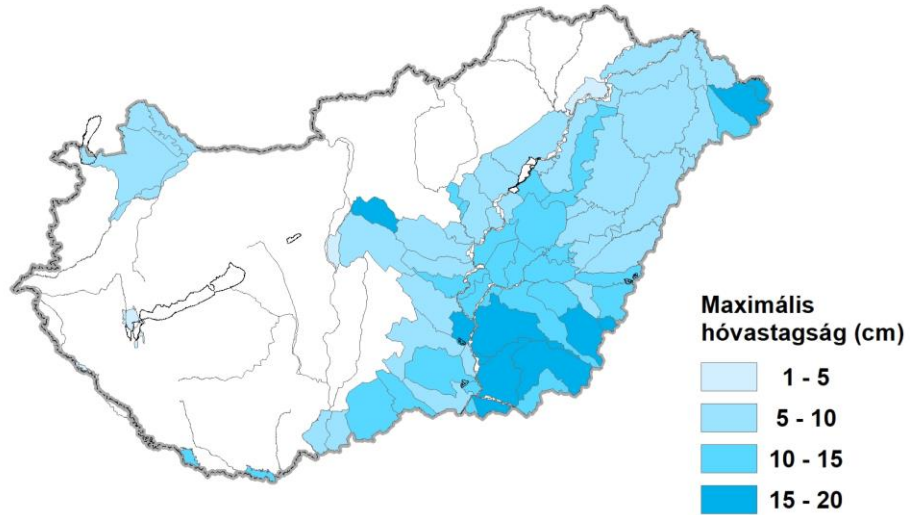
Országos áttekintésben az decemberi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (45 mm) Nemeskisfalud, a legnagyobb csapadéktöbblet (56 mm) Mezőtúr állomáson jelentkezett.

A 2018. december havi csapadékösszeg területi eloszlása

A decemberi csapadék egy része hó formájában érkezett, síkvidégeinken is átmenetileg összefüggő hótakaró alakult ki, aminek maximális vastagsága (20 cm) Kopánecs állomáson fordult elő.

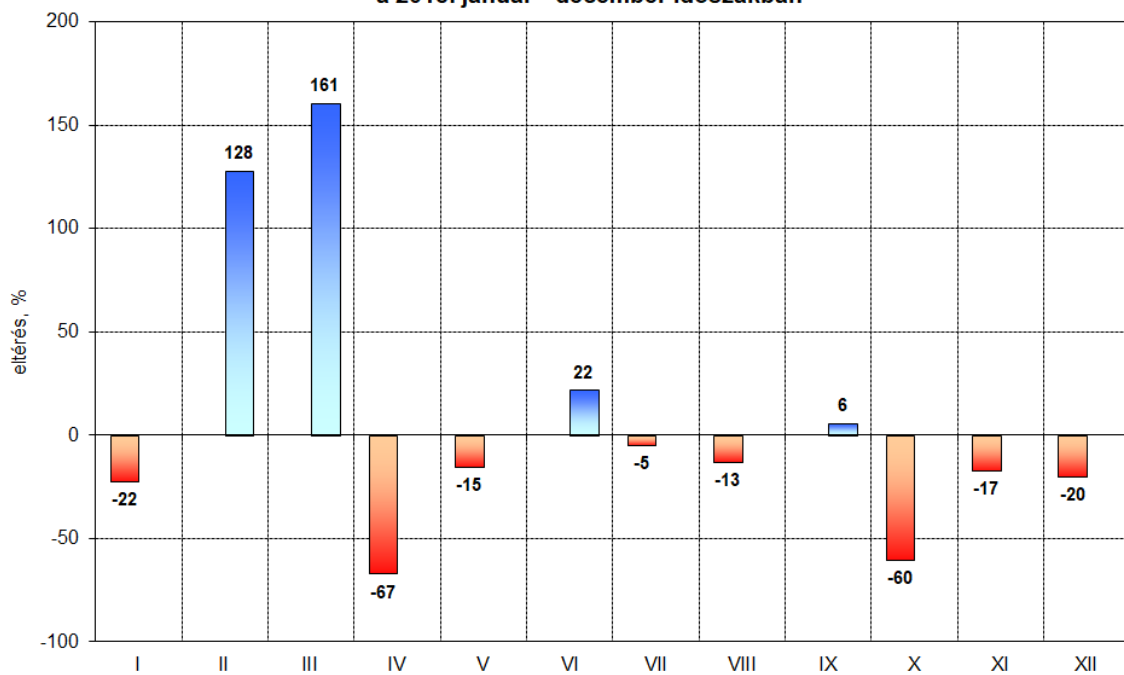
**Maximális mért hóvastagság cm-ben
a belvízrendszerben
2018. december**

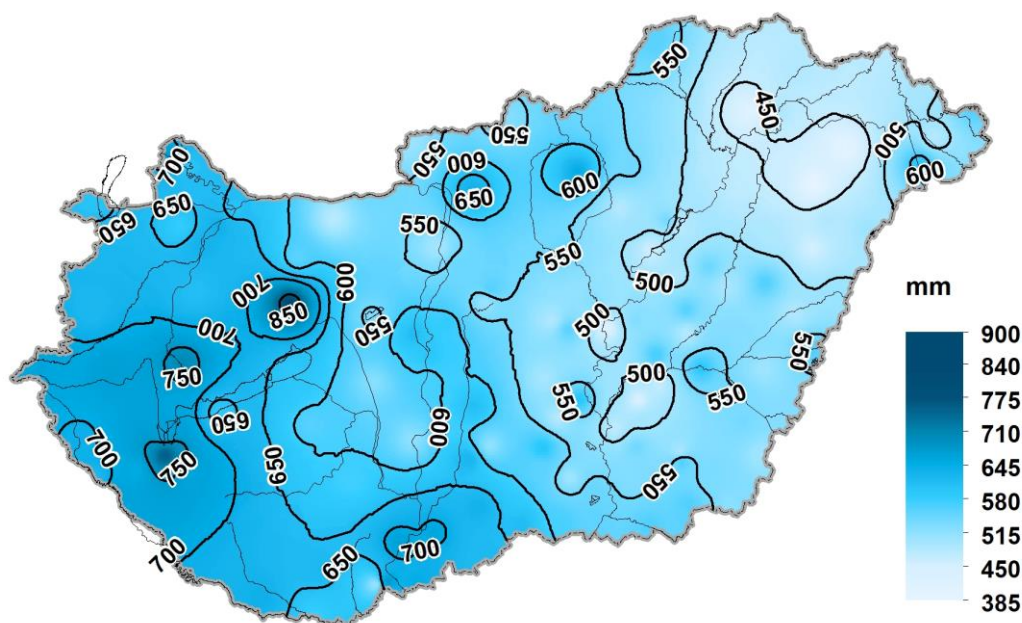
Adatforrás: Vízügyi Igazgatóságok

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való relatív eltérését.

**A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének
átlagától (1971-2000) való eltérése (%)
a 2018. január - december időszakban**

A 2018. január - december havi csapadékösszeg területi eloszlása

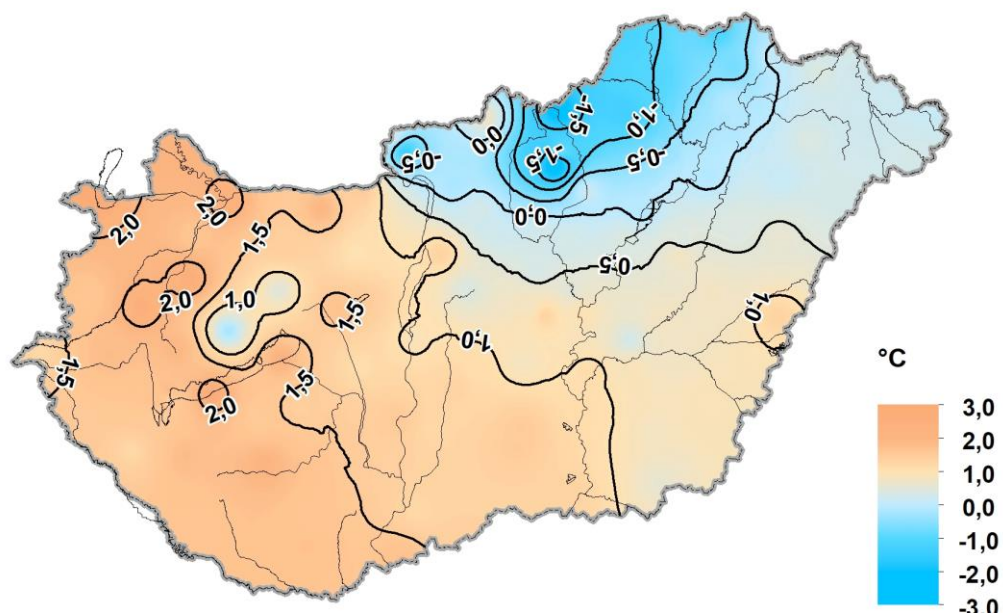
A 2018. január-december időszakban lehullott csapadék mennyiségé 385 mm (Újfehértó) és 893 mm (Tés) között alakult, az országos területi átlagérték 574 mm volt, ami az időszakos átlagnál 7 mm-rel (1,2%-kal) több. Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb 12 havi csapadékhiány (184 mm) Taktaföldvár, a legnagyobb csapadéktöbblet (182 mm) Hegyeshalom állomáson jelentkezett.

Léghőmérséklet

A december havi középhőmérséklet $-2,7^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $2,6^{\circ}\text{C}$ (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték $0,8^{\circ}\text{C}$ volt, ami a sokévi (1971-2000) decemberi átlagot $0,5^{\circ}\text{C}$ -kal haladta meg.

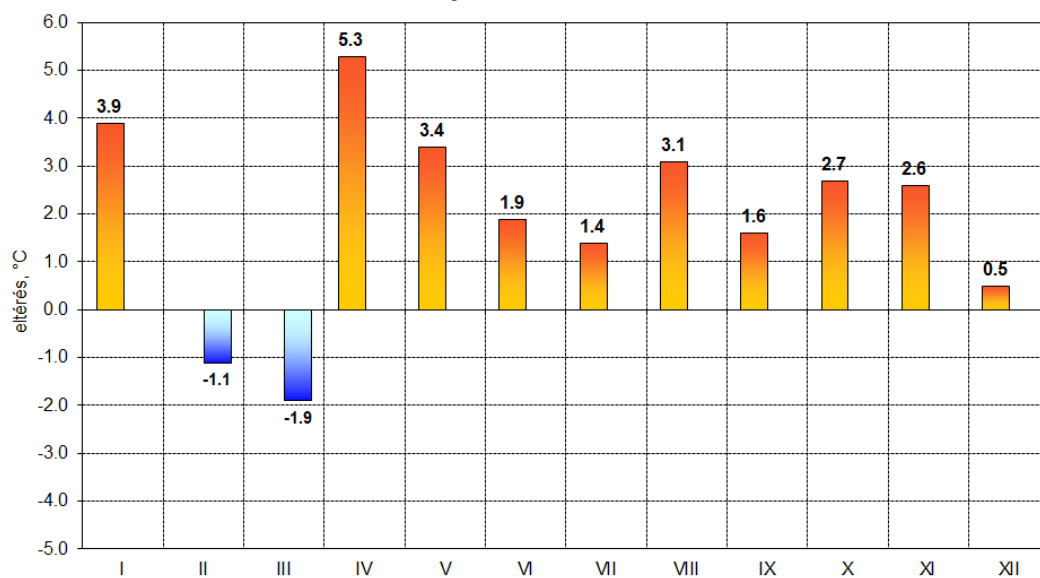
A havi középhőmérséklet átlaghoz viszonyított legnagyobb negatív eltérése ($1,5^{\circ}\text{C}$) Zabar, a legnagyobb pozitív eltérése ($2,5^{\circ}\text{C}$) Sopron-Fertőrákos állomáson jelentkezett.

A 2018. december havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól (1971-2000) való eltérése (°C) a 2018. január - december időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma december végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően kissé magasabb volt. A nedvességtartalmat síkvidékeinken a 70-100% közötti telítettség értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma december végén – az Alföld déli-délkeleti részének kivételével – síkvidékeink területén az egy hónappal korábbi állapothoz viszonyítva magasabb volt. A talajréteg nedvességtartalmát a hónap végén az Alföld középső és déli részén a 30-60% közötti, síkvidékeink más területein a 60-90% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma decemberben a síkvidékek területi átlagában mérsékelten növekedett. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén az Alföldön a 50-60% közötti, a Dunántúlon a 60-70% közötti telítettségi értékek jellemezték..

Talajvíz

Decemberben a talajvízszint alakulása változatos területi eloszlást mutatott, azonban a változások mértéke az érintett területek jelentős részén csak néhány cm volt. A talajvízszint nagyobb körzetben a Kisalföldön, a Dráva-menti sík keleti felén, a Mezőföld északnyugati peremvidékén és a Közép-Mezőföldön, a Duna-Tisza köze északi részén és délkeleti peremvidékén, a Jászság, a Hatvani- és a Gyöngyösi-sík területén, valamint a Tiszántúl középső részén, a Felső-Tisza vidék egyes közzeteiben és a Körös-Maros köze északi részén emelkedett. Az emelkedés mértéke helyenként elérte a 30 cm-t.

Kisebb mértékű, néhány cm-es talajvízszint-csökkenés mutatkozott a Dráva-menti síkság nyugati felén, a Duna-Tisza köze jelentős részén, a Felső-Tisza vidék déli részén és peremterületein, valamint a Körös-Maros köze délkeleti felén. A csökkenés mértéke helyenként nagyobb volt 25 cm-nél.

Decemberben Magyarország valamennyi síkvidékén az 1971-2000. közötti időszak december hónapjai átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvízszint.

A legnagyobb 250-300 cm-es eltérések továbbra is a Duna-Tisza közén a Hátság észak- és délnyugati térszínein, valamint a Mátra előterében fordultak elő. A Duna-Tisza közének a déli országhatárhoz közeli térszínein 50-150 cm, a Felső-Tisza-vidék keleti részén 100-150 cm, a Tiszántúl északi felének más térségeiben jellemzően 0-50 cm, déli részén 0-25 cm különbség-értékek alakultak ki. A Duna-Tisza köze északkeleti peremvidékén és délnyugati részén (Bácskai löszös síkság) 0-25 cm csökkenés mutatkozott.

A viszonyítási időszak átlagértékénél helyenként (Hanság nyugati peremvidéke, Bácskai löszös síkság központi térszínei, Gerje-Perje-sík északnyugati része, Dévaványai-sík keleti fele) magasabb (0-25 cm) talajvízszint is előfordult.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2018. december hónapban az 1971-2000. közötti időszak november havi átlagértékénél mintegy 50 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el

Operatív aszály- és vízhiány értékelés

A december havi időjárás országos léptékben kedvezett a talajok vízháztartásának. A talajrétegek felső 40 cm-es rétegeibe történt beszivárgás már kedvezőbb állapotokat mutat, azonban az alsó talajrétegekben még jelentős vízhiány mutatható ki.

Figyelembe véve a rendelkezésre álló talajvízkészletet átlagosan csapadékos január esetén a talajrétegek lassú feltöltődésére kell számítani, szárazabb és enyhébb időjárás esetén a mélyebb rétegek feltöltődése elhúzódhat.

Belvízi helyzetértékelés

2018 decemberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 73,30 millió m³ volt, ami 1,73 millió m³-rel (2,4%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A december havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2018 decemberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 14,27 millió m³-rel (17%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2018. december 12-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint januárban átlagosnál kissé melegebb és kissé csapadékosabb, februárban átlagos hőmérsékletű és átlagosnál kissé csapadékosabb, márciusban az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos időjárás valószínűsíthető.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
január	-2,7 – 2,1 (-0,8)	15 – 50 (32)
február	-1,1 – 2,6 (1,1)	20 – 55 (29)
március	4,3 – 7,4 (5,4)	15 – 45 (32)

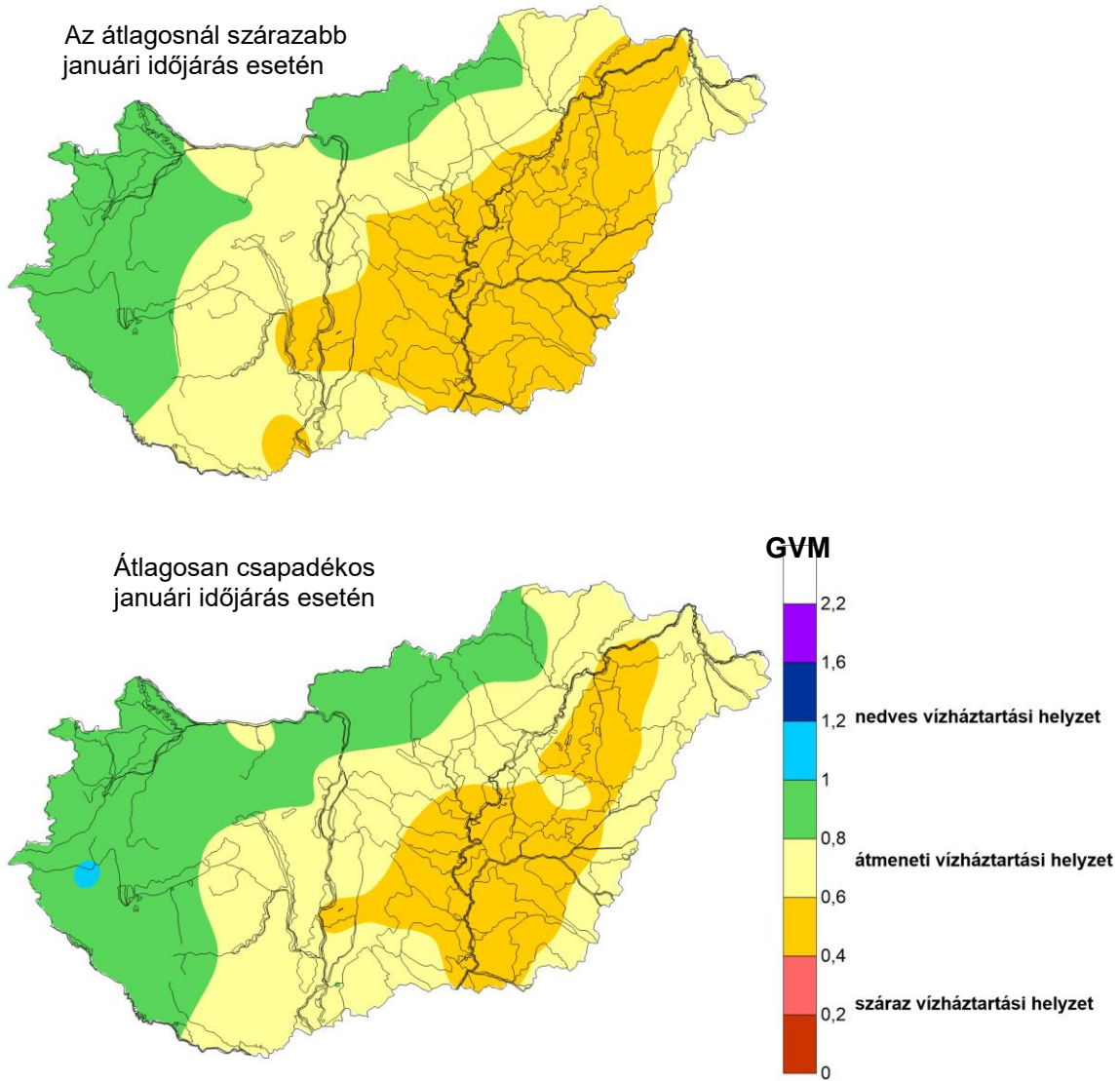
Az OMSZ 2019. január 21-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékeltén változékony téli időjárás valószínű. Többször és többfelé várható csapadék, de ennek mennyisége az országban – területi átlagban – előreláthatólag sehol sem haladja meg a 10 mm/nap értéket. A napi középhőmérsékletek az időszakos átlag közelében várhatók, jelentősebb melegedés legfeljebb csak az időszak legvégén valószínű.

Vízháztartási előrejelzés

December végén az egy évvel korábbi állapothoz képest országos viszonylatban szárazabb vízháztartási helyzetet volt a jellemző.

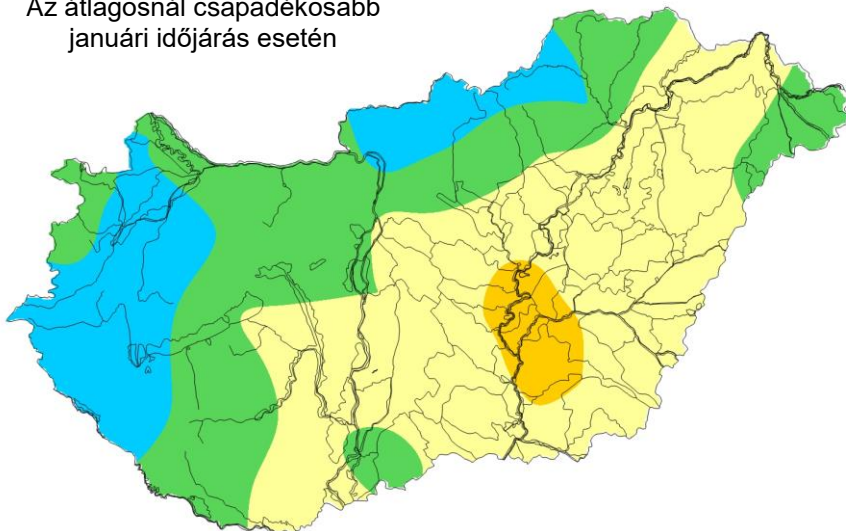
A januárra előrejelzett átlagosnál kissé melegebb és átlagosnál kissé csapadékosabb időjárás esetén következtében az ország legnagyobb részén átmeneti vízháztartási helyzet várható. Kivételt a Tisza és a Körös találkozásának tágabb környezete képez, ahol száraz vízháztartási helyzet kialakulása valószínűsíthető.

A következő ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a januári vízháztartási helyzet várható alakulását.

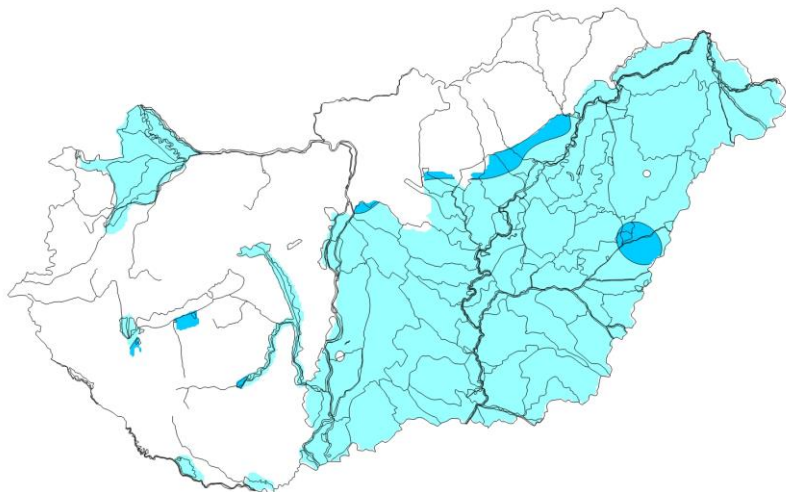
Az átlagosnál csapadékosabb
januári időjárás esetén

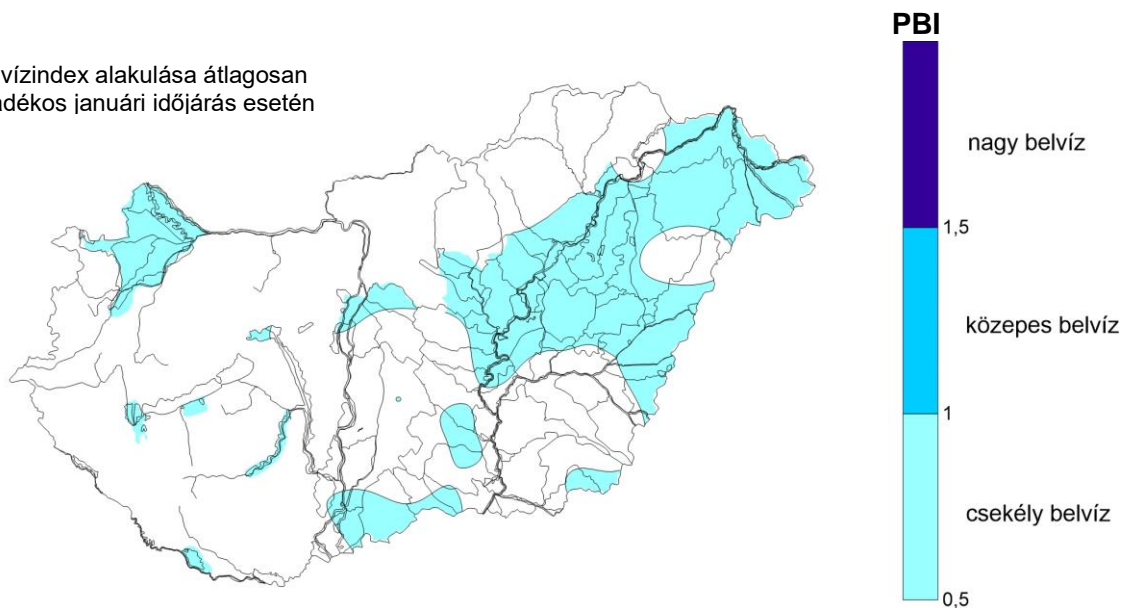
Várható belvízi kilátások

A hosszú távú időjárási előrejelzés szerinti az idei január folyamán az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál kissé csapadékosabb időjárás valószínűsíthető. Ebben az esetben a belvízindex (PBI) értékei az országban 0,5-1,0-között valószínűsíthetők (csekély belvív). Közepes belvív (PBI=1,0-1,5 közötti értékekkel) kisebb körzetekben főleg a Körösök vidékén alakulhat ki.

A belvízindex alakulása átlagosnál
csapadékosabb januári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan
csapadékos januári időjárás esetén

Az „Integrált vízháztartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1.§ (1) c), d), e), (2) és a 3.§ (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.